

C.H.C.

**SENDSCHREIBEN
ODER
EINFELTIGE ANTWORT
AN DIE HOCHERLEUCHE
BRÜDERSCHAFT DESZ HOCHLÖBLICHEN
ORDENS DESZ ROSEN CREUTZES
AUFF
DIE VON IHNEN AUSGEFERTIGTE FAMAM
UND CONFESSIONEM DER
FRATERNITET**

**RONDSCHRIJVEN OF EENVOUDIG ANTWOORD
AAN DE ZEER VERLICHTE
BROEDERSCHAP VAN DE ZEER LOFFELIJKE
ORDE VAN HET ROZEKRUIS
OP
DE DOOR HAAR UITGEVAARDIGDE FAMA
EN CONFESSIO DER
BROEDERSCHAP**

1 6 1 5

vertaling:

Ruud Muschter

∴

Groningen

muschter@home.nl

<http://members.home.nl/muschter>

1 december 2011

INHOUDSOPGAVE

Het Duitse omslag	4
Vertaling Duitse omslag.....	5
Bronvermelding	6
Inleiding van de vertaler.....	7
Aan de zeer loffelijke Broederschap der Rozekruisers offreert C.H.C. zijn groet en bereidwillige dienst	13

HET DUITSE OMSLAG

VERTALING DUITSE OMSLAG

Rondschrijven
of
eenvoudig antwoord
aan de zeer verlichte
Broederschap van de zeer loffelijke
Orde van het Rozekruis
op
de door haar uitgevaardigde Fama
en Confessio der
Broederschap:
door een ware liefhebber der volmaakte
wijsheid opgesteld en
uitgezonden.

Frankfurt, Johann Bringern

1615¹

---

¹ In de afbeelding staat de tekst *Ecce Anvncio Vobis Gavdivm Magnvm*: "Zie, de aankondiging strekt u tot grote vreugde." De auteur duidt hiermee op de *Fama Fraternitatis*.

BRONVERMELDING

1615, *Sendtschreiben oder Einfeltige Antwort an die hoch-erleuchte Brüderschafft desz hochlöblichen Ordens desz Rosen Creutzes Auff Die von ihnen ausgefertigte Famam und Confessionem der Fraternitet: Durch einen waren Liebhaber der vollkommenen Weiszheit gestellet und ausgesandt.*

<http://www.archive.org/details/sendtschreibenod00fran>

INLEIDING VAN DE VERTALER

In 1614, 1615 en 1616 verschenen in Duitsland de roemruchte werken *Fama Fraternitatis*², *Confessio Fraternitatis*³ en de *Chymische Hochzeit Christiani Rosenkreutz*. Deze geschriften maakten gewag van het bestaan van de Rozekruisers Orde in Europa en werden opgevolgd door een verklaring die in Parijs in 1623 op de muren van de stad werd bevestigd. De inhoud daarvan was als volgt.

"Wij, vertegenwoordigers van de hoogste Raad van het Roze-kruis, verblijven zichtbaar en onzichtbaar in deze stad, bij de gratie van de Allerhoogste, tot wie het hart van de rechtvaardigen zich wendt. Zonder boeken of tekens spreken wij, en wij leren dit ook aan anderen, in alle talen van de landen waar wij willen verblijven om de mensen, onze gelijken, van dodelijke vergissingen te bevrijden.

Indien iemand ons slechts uit nieuwsgierigheid wil ontmoeten, zal hij nooit met ons in contact komen. Als echter zijn wil hem ertoe brengt zich te laten inschrijven in het register van onze Broederschap, dan zullen wij, die de gedachten kunnen doorzien, hem tonen dat wij waarlijk onze beloften nakomen. Zo vermelden wij niet de plaats waar wij in deze stad verblijven, want de gedachten toegevoegd aan de waarachtige wil van de lezer zullen het mogelijk maken dat hij ons leert kennen, en wij hem leren kennen."

Nadien verschenen vele geschriften *pro* en *contra* de Rozekruisers. Er is nog een derde type geschrift, namelijk de open brief, waarin een in de Orde geïnteresseerde persoon een openbare

---

² *Fama fraternitatis Roseae Crucis oder 'Die Bruderschaft des Ordens der Rosenkreuzer*, Cassel, 1614.

³ *Confession oder Bekandnusz, der Societet und Brüderschaft R.C. An die Gelehrten Europae*, Cassel, 1615.

oproep doet aan de Rozekruisers om contact met hem op te nemen en hem in hun Broederschap op te nemen. In die zin valt ook dit soort werken onder de geschriften *pro* de Rozekruisers.

Het huidige werk, het *Sendtschreiben oder Einfeltige Antwort*, valt aan te merken als een van de laatstgenoemde soort geschriften die qua toon en inhoud als ondersteunend voor de Orde zijn geschreven.

Frappant is, dat het op een aantal punten sterk overeenkomt met het werk *Einfältige und kurze Antwort über die auszgegangene Fama und Confessio*. Daarvan is de auteur Philippo à Gabella, die evenwel achterin ondertekende met C.V.H., Amator Philosoph⁴. Ook dat werk verscheen in 1615, vermoedelijk bij uitgever A. Hünefeldt, Danzig. Het is evenzeer een bede aan de Rozekruisers om in de Broederschap te worden opgenomen.

De overeenkomsten tussen beide werken zijn:

1. De titel van het werk, qua stijl en strekking
2. De openingspassages, id.
3. De aanvankelijke verwondering van de auteur over het verschijnen van de Fama en de Confessio
4. De kritiek op de slechte prestaties van de medische stand
5. De term podagra⁵
6. De term christelijke liefde
7. De term de Heilige Geest
8. De term rijkdom in relatie tot wellust
9. De term spagirische kunst
10. De term uitverkorenen

---

⁴ "Een liefhebber der filosofie."

⁵ Voetjicht. Het is merkwaardig, dat deze ziekte wordt vermeld. Ook in een ander Rozekruiserswerk ben ik die tegengekomen, en verder bij Michael Maiers *Silentium Post Clamores* (De Stilte na het Rumor), H. IV. Men zou haast denken dat het een codewoord is.

11. De term troost
12. De term genade
13. De term deemoed
14. De term eenvoud
15. De term goedwillig
16. De term zeer loffelijke Broederschap
17. De term getrouwelijk
18. De term wereldse rijkdom
19. De term zonde
20. Dat wereld en de kunst op hun hoogste en laatste punt zijn beland
21. Het ingaan op wat het betekent als de smeekbede niet wordt verhoord
22. Een gezichtspunt over het openbaar maken van de naam van de auteur
23. De oproep aan de Orde om de geschriften niet te negeren
24. De ondertekening met een vrijwel identieke, drieletterige afkorting
25. De term Amen als slotwoord

In de respectieve titels staan de woorden Einfeltige en Einfältige. Doch in die tijd treffen we vaker wisselende schrijfwijzen aan, zelfs in een en hetzelfde werk. Niet alleen qua spelling, maar ook ten aanzien van het gebruik van hoofd- en kleine letters.

Gezien de grote aantallen overeenkomsten is het mijn stellige overtuiging, dat beide werken van een en dezelfde auteur afkomstig zijn, dan wel dat de auteurs de teksten in onderling overleg hebben samengesteld en gepubliceerd. Het zou mij zelfs niet verbazen als ze door Michael Maier zijn geschreven, die in 1617, dus twee jaar later, zijn werken *Silentium Post Clamores* (De Stilte na het Rumor) en *Atalanta Fugiens* (De Vluchtende Atalanta) het licht deed zien. Hij was als beroemd medicus en

alchemist werkzaam aan het hof van keizer Rudolf II van Oostenrijk, en ageerde breed tegen de misstanden in de medische wetenschap. Hij was de apologete bij uitstek van de Rozekruisers en stelde zelfs in zijn apologetische geschriften de genoemde misstanden aan de kaak.

De tekst van het *Sendtschreiben* is geheel doorspekt met christelijke beden en passages. Tevens is enkele keren sprake van uitverkorenen en wordt gewezen op de zondigheid van de mens. Men moet zich wel realiseren, dat dit de beeldspraak is van de auteur zelf, in zijn poging om contact te leggen met de Rozekruisers. Graag wijs ik er in dit verband op, dat de Roze-kruisers Orde A.M.O.R.C.⁶, te weten de Orde in zijn huidige cyclus, een universele Broederschap is die zich verre houdt van begrippen als zonde en straf, of uitverkorenheid. In de vragenrubriek van haar website antwoordt zij op de vraag 'Welke visie heeft A.M.O.R.C. op haar aspirant-leden?', dat de Orde niet de pretentie heeft dat dezen in de een of andere ongewenste situatie verkeren waaruit zij verlost zouden moeten worden. Integendeel.

De Orde gaat er vanuit, dat ieder mens over een geweldig arsenaal aan innerlijke vermogens beschikt, die in de huidige tijd binnen het gewone onderwijssysteem niet of nauwelijks worden geactiveerd. Juist het belevendigen van wat binnen de leden zelf aanwezig is, stelt hen in staat zelf te bepalen hoe zij hun leven het beste kunnen inrichten, en welke visie zij willen ontwikkelen. Het gaat er om, dat iedereen via het onderricht leert onderkennen over welke vermogens hij beschikt. Net zoals

---

⁶ De *Antiquus Arcanusque Ordo Rosae Rubeae et Aureae Crucis* (A.A.O.R.R.A.C.), ofwel Aloude Mystieke Orde Rosae Crucis (De Roze-kruisers Orde A.M.O.R.C.). Deze zet de oude Rozekruisers Traditie voort. Zie het manifest hieromtrent van de Fédération Universelle Des Ordres Et Sociétés Initiatiques (F.U.D.O.S.I., 1934), waarin een aantal Europese inwijdingsorden dit hebben bevestigd. Zie www.amorc.nl.

een meester-schilder zijn leerling laat zien welke technieken er zijn om de talenten die de leerling reeds bezit, tot volle bloei te laten komen.

De woordkeuze en invalshoek van de auteur moeten worden bezien in het licht van de tijdgeest waarin hij zijn oproep schreef. In feite is uit de Fama en uit de pamfletten die in Parijs werden aangeslagen, op te merken, dat de Orde openstaat voor iedere oprechte kandidaat. Zoals de A.M.O.R.C. het tegenwoordig in een van haar publicaties zegt: "Om de ingewijden is een cirkel. Wie buitengesloten is, sluit zichzelf uit." Daaruit blijkt, dat er bij de visie van de Orde op haar leden geen sprake is van uitverkorenheid. Zoals u zult zien, beaamt de auteur dit al in de eerste regels van zijn verzoekschrift.

In de tijd van de auteur was het onmogelijk om rechtstreeks en onuitgenodigd contact te leggen met de leden van de Orde. Het was een gesloten bolwerk, waarbij het er ook nog maar van afhing of men met een ware Rozekruiser te maken kreeg, dan wel met een bedrieger. De auteur schreef zijn tekst als een liefdevolle en goed bedoelde poging om contact te kunnen leggen met de Broeders.

-

De Duitse tekst is doorlopend en bevat geen witregels. In deze vertaling zijn die voor de leesbaarheid wel aangebracht.

De tekst heeft geen paginanummers, behalve in de aanvang, waar - om de andere pagina - een nummer staat, te weten A ij, A iij, A iiij en A v. Toch markeert dit niet een inleiding, want de tekst loopt vervolgens gewoon door, zonder nummering. In deze Nederlandse vertaling heb ik een eigen nummering aangehouden.

Een van de tekstregels is door een foutieve scan van het origineel niet leesbaar. Dat kon in het kader van deze vertaling niet worden hersteld.

Ruud Muschter⁷

---

⁷ Lid van de Grote Raad van de A.M.O.R.C. (Nederlandstalige Jurisdictie) van 21 maart 1988 tot 21 maart 2010.

AAN DE ZEER LOFFELIJKE BROEDERSCHAP DER
ROZEKRUISERS OFFREERT C.H.C. ZIJN GROET EN
BEREIDWILLIGE DIENST⁸

Want ik heb met groot plezier en verwondering, en ook met vreugde des harten uw publicatie *Fama Fraternitatis*, benevens de *Confessio* doorgelezen, o zeer verlichte⁹ Broeders van de zeer loffelijke Orde van het Rozekruis. Daarbij heb ik onder andere ook dit waargenomen en in acht genomen, dat de ongeletterden niet door God de Heer van de gelukzaligheid van deze zalige Broederschap zijn buitengesloten. Daarom heb ik door dit schrijven niet alleen mijn eenvoudige mening en goedkeuring aan den dag gelegd vanwege sommige punten die in uw genoemde *Fama* en in de *Confessio* begrepen zijn, doch meld ik mij tegelijkertijd ook - en voornamelijk - aan bij u, zeer wijze mannen. Voor zover het aan mij ligt, wil ik mij gewillig en zonder oponthoud inzetten.

Wat nu allereerst de reformatie of disciplines en kunsten betreft die u zich hebt voorgenomen, kan ik naar waarheid beweren, dat ik een dergelijke reformatie reeds lang uit grond van mijn hart gewenst heb, aangezien ik bij het zoeken naar de waarheid veelvoudig heb bespeurd en ervaren, hoe ziek en gebrekkig

---

⁸ "Aan de Broederschap van de zeer loffelijke Orde van het Rozekruis biedt C.V.H. zijn christelijke groet en bereidwillige dienst aan, in alle trouwe welgemeendheid." Zo staat het in het *Einfältige und kurze Antwort über die ausgegangene Fama und Confession*, Philippo à Gabella / C.V.C., 1615. Dit illustreert goed, dat de gelijkvormige bewoordingen geen toeval kunnen worden genoemd.

⁹ "hocherleuchte." De vertaling met 'zeer verlichte' is toepasselijker dan het wellicht meer correcte 'doorluchtige'.

sommigen zijn. En om nu korthedshalve slechts de kunst van de artsenij tot voorbeeld aan te halen, houd ik er rekening mee, dat niemand zo onervaren en onverstandig is, dat hij niet weet en begrijpt hoe zwak en bouwvallig het met die prachtige en voortreffelijke kunst heden te dage gesteld is, en dat die bijna zijn laatste en uiterste adem uitblaast. De meeste artsen en doctoren presteren namelijk niet alleen weinig bij de zwaarste en gewichtigste ziekten, doch ook kunnen zij dikwijls bij het geringe en matige wat de mens bedrukt niet veel lofwaardigs uitrichten, uit gebrek aan grondige kennis van hun kunst.

Aan de andere kant ben ik wat de kunst van het ☉-maken¹⁰ betreft, ofwel van de Steen der Wijzen, al sinds vele jaren de mening toegedaan geweest, dat die weliswaar voor een kostbare en bijzondere, hoge gave Gods kan worden gehouden, aangezien men er rijkelijk de tijdelijke voeding en nooddrift door kan verwerven, en het menselijk lichaam erdoor van ziekten wordt ontdaan en in goede gezondheid kan worden gehouden. Doch bij lange na kan zij niet worden vergeleken met de wijsheid en de kunsten die uit het grote licht van de natuur voortvloeien, en nog veel minder met de gaven die door de opperste schoolmeester, de Heilige Geest, worden ingegoten. De reden is genoegzaam duidelijk, want het is onmogelijk dat de kracht der elementen in glorie, pracht en deugd gelijk zou zijn aan de siderische¹¹, magische en hemelse kracht, hoe veelvoudig deze elementen ook van hun onzuiverheden gereinigd zouden zijn, en door de spagirische kunst zijn afgezonderd.

Ten derde heb ik met grote verwondering aangehoord, dat uw zeer verlichte vader wijlen Fr. C.R.C.¹², christelijker nagedach-

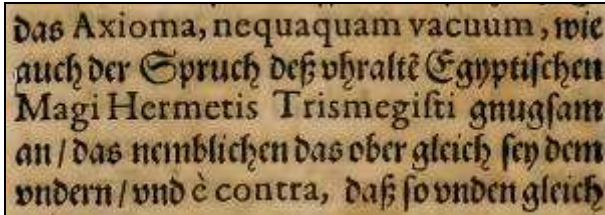
---

¹⁰ Het goud maken. Het teken ☉ staat voor *sol*: 'de zon'.

¹¹ Der sterren.

¹² Frater Christian Rosen Creutz, de hoofdpersoon in de *Fama Fraternitatis*.

tenis, het kleine universum¹³ heeft nagelaten, vervaardigd op volmaakte wijze, waaraan ik als een onervarene niets anders kan toeschrijven en waarover ik niets anders kan oordelen, dan dat ik uit het licht der natuur bemerk dat een dergelijk geheimenis zich in de natuur moet bevinden. Dit mechanisme wordt genoegzaam aangetoond door

het axioma *nequaquam vacuum*¹⁴, evenals door de spreuk van de oeroude Egyptische magiër Hermes Trismegistus, namelijk dat hetgeen boven is, gelijk is aan hetgeen beneden is; en omgekeerd, zodat het benedenste gelijk is aan het bovenste. Alleen is het zo, dat hetgeen in het ene actueel is, in het andere potentieel¹⁵ is. Wat zou echter naar mijn mening in de ganse

---

¹³ *minutus mundus*: "de kleine wereld", of (vaker gebruikt) "het kleine universum." Dit begrip wordt gebruikt in de *Fama Fraternitatis*. Het betreft een verschijnsel dat in de tombe van Christian Rosen Creutz werd aangetroffen.

¹⁴ De auteur citeert hier uit de *Fama*. Op de grafombe van de legendarische Christian Rosen Creutz lag een koperen plaat met het opschrift *Nequaquam Vacuum, Legis Iugum, Libertas Evaugelij, Dei Gloria Intacta*: "Er bestaat beslist geen vacuüm; het juk der wet; de vrijheid van het evangelie; de ongerepte glorie van God."

¹⁵ "allein was in dem einen ist *actu*, findet sich im andern *potentia*." *Actum* en *potentia*. Termen van Aristoteles: actualiteit en potentialiteit, waarbij het 'mogelijke' zich ontwikkelt tot het 'werkelijke'. A.M.O.R.C. hanteert de definities actualiteit en realiteit, en wel voor respectievelijk 'het ware zijnde van iets' en 'de manifestatie daarvan'. Dat is dus niet hetzelfde als actualiteit en potentialiteit (of het omgekeerde daarvan). Het potentiële heeft in die zin nog geen bestaan in de actualiteit, laat staan in de realiteit. In de exoterische

wijde wereld kunnen worden uitgevonden dat wonderbaarlijker of kunstiger is én de mensen voor ogen kan worden gehouden dan juist zo'n klein universum? Maar met zijn hoevelen zijn degenen die het geheel en al ongeloofwaardig vinden dat een mens door wijsheid teweegbrengt dat hij hemel en aarde in zijn vuist draagt? Zij weten namelijk niet hoe het ene ding in het andere verborgen is, en dat - elk op zijn manier - de hemel in de aarde, en de aarde in de hemel kan worden gevonden¹⁶. Ook dat iets wat groot en onzichtbaar is, kan ontstaan en aan het licht worden gebracht in iets kleins wat zichtbaar is; en daarentegen iets wat lijfelijk en grijpbaar is, uit iets wat geestelijk en onzichtbaar is¹⁷. En verder ook, dat iets wat groot en voor uiterlijke ogen onbegrijpelijk is, door iets heel kleins wat wel begrijpelijk is, feitelijk wordt vertegenwoordigd, en ons als het levendige evenbeeld daarvan voor ogen kan worden gesteld.

Doch hoe is het mij, die eenvoudig is en geheel onervaren in de wijsheid, mogelijk, om over zulke hoge geheimenissen en goddelijke wonderwerken op afdoende waardige wijze te schrijven? Ik ga er immers geheel en al van uit, dat met dit kleine universum - als een samenvatting en levendig beeld van het gehele universum¹⁸, waarin alle raderen der wereld begrepen zijn - al datgene wat in de gehele natuur kan worden ervaren, in wezen kan worden doorgrond en nagevorst, zoals de zeer verlichte

---

wereld zou men bovendien het begrip 'realiteit' zoals A.M.O.R.C. dat hanteert, juist kunnen beschouwen als de 'actualiteit' in de termen van A.M.O.R.C.

¹⁶ Dit raakt de kern van het alchemistische werk.

¹⁷ Merk op, dat de auteur hier - al dan niet opzettelijk - een subtiele hiërarchische wijziging aanbrengt in het evenwichtige en gelijkwaardige 'zo boven, zo beneden' van Hermes Trismegistus. De auteur maakt namelijk een indeling naar het grote dat ontstaat en kenbaar wordt 'in' het kleine; en naar het kleine, dat ontstaat en kenbaar wordt 'uit' het grote. Dat impliceert een leidende stroom van boven naar beneden, van het hemelse naar het aardse. Hij zet die visie in de volgende zin door.

¹⁸ *Compendio und lebendigen imagine totius vniuersi.*

Theophrastus Paracelsus in zijn *Mathematica adepta*¹⁹ dat ook aansnijdt. Daarom mag ik wel zeggen, dat de inrichting van dit kleine universum niet menselijk is, doch aan de engelen moet worden toegeschreven, zonder wier onderricht en hulp een dergelijk voortreffelijk werk en kunststuk zeker onontdekt en in het verborgene zou zijn gebleven.

Wanneer nu uw salamander²⁰ zo nuttig en uw raderen der wereld zo kunstig zijn, hoe hoog en kostbaar moeten dan - o zeer wijze en bijzonder verlichte Broeders - uw axioma's of liever gezegd de goddelijke aankondigingen²¹ wel niet ingeschat worden? Er vloeien immers meer dan kunstige werken en nuttige dingen uit voort. Ze moeten voorwaar zeer, zeer veel hoger wordt geschat dan alle goud, paarden en edelgesteenten, aangezien wanneer iemand de rijkdom en glorie der ganse wereld begrijpt en waardeert, ze hem daardoor toekomen en ze aan hem onderworpen worden. O, hoe zalig zijn daarom de oren die uw axioma's horen. O, hoe zalig zijn de ogen die het vergund is uw kleine universum te aanschouwen. O, hoe zalig zijn de handen aan wie het vergund is uw salamander te be-roeren. Veelvoudig zalig echter is de mens aan wie God deze drie dingen heeft verleend; de mens die er toegang toe verleend is; en aan wie het vergund is ze in deemoed en naar Gods wil te gebruiken.

Hoe had mij derhalve, o zeer wijze en bijzonder verlichte mannen Gods, iets ter ore hebben kunnen komen dat lieflijker en wenselijker was, dan wat ik via de door u uitgezonden *Fama* en

---

¹⁹ Behandelt de occulte verbanden tussen meetkunde, kosmologie, maten, gewichten en getallen. Onderdeel van negen secties in zijn werk *Astronomia Magna, oder Die ganzse Philosophia sagax der grossen vnd kleinen Welt* (Filosofie van de wijze van de grote en kleine wereld), 1536/1537.

²⁰ "Proteus." Een salamander, *proteus anguinus*. Een belangrijk symbolisch wezen in de alchemistische verrichtingen.

²¹ *oracula Dei*.

Confessio heb vernomen, namelijk hoe gij op aansporing van de goddelijke Geest alle vrome en naar wijsheid hunkerende harten, ongeacht of het geleerde of ongeletterde personen zijn, van hoge of nederige stand, trouwhartig tot uw zalige Broederschap heeft beroepen en uitgenodigd; hun al uw grote verborgenheden en oneindige schatten goedwillend en zonder tegenprestatie, uit louter christelijke liefde, heeft aangeboden; en hun zeer troostrijk beloofd en toegezegd hebt dat gij hen daarvan deelgenoot maakt?

Daarom behoren alle liefhebbers der wijsheid die deze hoge zaken zo maar krijgen aangedragen, de almachtige, milde God zonder dralen te loven en te prijzen. En aan u, zeer verlichte en bijzonder begaafde mannen, moeten zij grote en altijd durende dank zeggen, zoals zij het ook ten zeerste verplicht en verschuldigd zijn om zich jegens u in alle deemoed - zonder enig tijdverlies en zoveel zij maar kunnen - om redenen van recht en redelijkheid gehoorzaam op te stellen.

Het moet er gans voor worden gehouden, dat zowel uw *Fama Fraternitatis* als de *Confessio* noch zonder bondgenoot, noch uit eigen goeddunken, doch door een eeuwig raadsbesluit en de bijzondere voorzienigheid en verordening van de alwillende God is uitgegaan en aan de gehele wereld kenbaar is gemaakt. Dat strekt degenen die zich willen laten onderrichten, tot nut en het goede. Diegenen echter die het verachten, strekt het tot vermeerdering van hun slechtheid en bovendien tot een daarbij passende straf. Persoonlijk twijfel ik er in het geheel niet aan, dat uw uitgegane schrijven tot mij is gekomen tot mijn grote heil en welvaart, aangezien ik weet dat de getrouwe en bij uitsluiting wijze God alles heeft geschapen op grond van getal, maat en gewicht, en het dusdanig bestuurt, dat ook het geringste haartje van het mensenhoofd zonder zijn wil en bevel niet op de grond kan vallen.

Daarom meen ik, dat ik te gelegener tijd op grond van zijn oneindige goedheid ook niet zal worden vergeten, en dat hij genadevol middelen en wegen zal verordineren waardoor ik tot de volmaakte en reeds lang gewenste wijsheid - bestaande uit het kennis dragen van God en alle natuurlijke en bovennatuurlijke schepselen - moge geraken en die moge bereiken. Nu heb ik - door Gods genade - uit de Heilige bijbelse Schrift; uit die van de zeer verlichte, dierbare man Theophrastus Paracelsus; en uit andere godgeleerde boeken onderkend en geleerd, dat de mens aanvankelijk in het paradijs tot het evenbeeld van God werd geschapen en in een dergelijke beeltenis de wijsheid en kennis van God en alle zichtbare en onzichtbare dingen volkomen in zijn bezit had.

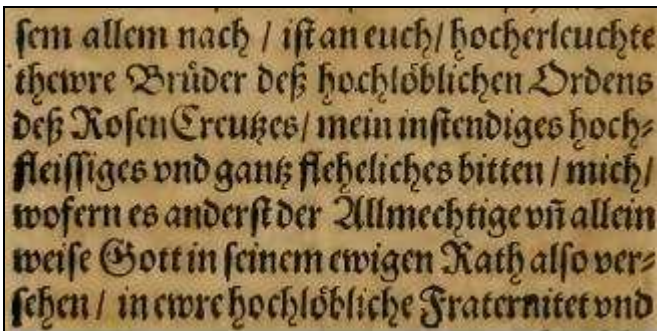
Ook, dat hij die wijsheid door de zondeval en door ongehoorzaamheid grotendeels weer is kwijtgeraakt, en dat zij ook spoedig in hem verduisterde, naar binnen keerde en in feite geheel uitgeblust raakte. Door het overtreden van het gebod viel hij namelijk vanuit de geest en gelijkenis van God neer in het uiterlijke en lijfelijke, namelijk in het zondige vlees. Daarom zou het alle mensen logisch gezien aan niets hogers en ernstigers gelegen moeten zijn dan te overwegen, hoe zij zulk een zalige staat waarin Adam vóór de zondeval geleefd heeft, weer kunnen bereiken en teweegbrengen.

En ook, dat Jezus Christus, de zeer geloofde zoon van God, uit onmetelijke liefde en barmhartigheid voor dat doel de menselijke aard heeft aangenomen; de bittere en smartelijke dood aan het kruis heeft geleden; en opgestaan is, opdat zijn uitverkorenen uit deze ellendige, zondige staat verlost mochten worden en door de Heilige Geest wederom tot het evenbeeld van God herboren mochten worden; en dat daarom degenen die hun vreugde en zaligheid stellen in de vergankelijke dingen dezer wereld, zoals daar zijn: rijkdom, pracht, eer, vreten, zuipen, ontucht en andere vergelijkbare ijdele wellust en zich daarin

ophouden en laten verstrikken, voor onverstandige, dierlijke lieden moeten worden gehouden.

Daarentegen moeten zij, die door Christus de verloren beeltenis en volmaakte wijsheid opnieuw proberen te verkrijgen; te dien einde de barmhartige, getrouwe God in het ware geloof aanhoudend om hulp en bijstand van de Heilige Geest smeken en hem aanroepen; daarnevens ook zichzelf wegcijferen en ijverig trachten hun gehele leven naar de wil van God in te richten, logischerwijze voor uitsluitend juiste en verstandige mensen worden gehouden.

Doch ondanks het feit dat ik dit alles dankzij Gods genade te weten ben gekomen, kan ik mij evengoed tegenover u, zeer verlichte mannen Gods, niet anders voordoen dan als een simpel, eenvoudig en in alle kunsten en wijsheid onervaren mens, die slechts zoveel heeft geleerd dat hij weet waaraan het hem mankeert, en dat de volmaakte, zalige wijsheid die in Adam verloren is gegaan, wederom kan en moet worden gezocht en gevonden in de unieke Jezus, de zoon van de levende God en de jonkvrouwe Maria. En daartoe is een aandachtig en innig gebed, in bestendig geduld stil te richten tot de almachtige God in afwachting van het van hem afkomstige goddelijke licht, het voornaamste en beste middel.

Isem allem nach / ist an euch / hocheleuchte
ihewre Brüder des hochlöblichen Ordens
des Rosenkreuzes / mein instendiges hoch-
fleissiges vnd ganz flehliches bitten / mich /
wofern es anderst der Allmechtige vñ allein
weise Gott in seinem ewigen Rath also ver-
sehen / in ewre hochlöbliche Fraternitet vnd

Dit alles gezegd hebbende, is het mijn nadrukkelijke, zeer ijverige en ganse smeekbede, aan u gericht, zeer verlichte, dierbare Broeders van de zeer loffelijke Orde van het Rozekruis, dat gij mij - in zoverre overigens de almachtige en uitsluitend wijze God het in zijn eeuwige raadbesluit zo voorziet - in uw zeer loffelijke Broederschap en geachte, zalige Orde grootmoedig opneemt en aanvaardt, omwille van de eer van God en de christelijke, broederlijke liefde, hoewel ik beken dat ik mij daartoe zelf onwaardig acht. In het geval echter, dat het niet de wil van God mocht zijn, dat aan mij op dit moment de grote geheimenissen en onuitputtelijke schat die door God de Heer aan u als zijn geliefde en geheime dienaren is toevertrouwd, wordt geopenbaard en meegedeeld, wil ik om die reden noch jegens zijne goddelijke majesteit, noch jegens u, zijn getrouwe dienaren morren, doch mij met deemoedig hart aan de heilige wil van God, welke de allerbeste is, onderwerpen en zeggen: Heer, gij zijt heilig en rechtvaardig in al uw wegen. Uw naam zij geloofd en geprezen in eeuwigheid.

Ten slotte wil ik voor u, zeer wijze en bijzonder begaafde Broeders, niet onvermeld laten, dat ik om bepaalde, aanmerkelijke redenen bedenkingen heb gehad om mijn naam, anders dan onder het zegel van zwijgzaamheid, publiekelijk te maken. Ook al, aangezien gij meldt, dat uw wijsheid zich zover uitstrekt, dat de raadgevingen der Broeders [...] ²² der wereld zoals in India en Peru niet voor u verborgen kunnen zijn, het onnodig acht om dat te doen.

Tot besluit wil ik u, zeer verlichte mannen Gods, aansluitend geheel nadrukkelijk en met de beste ijver verzoeken en bidden, dat gij mijn huidige, eenvoudige schrijven niet versmaadt, doch

---

²² Scan? Door een verkeerde scan is een vrijwel complete tekstregel niet te lezen.

het na een passende vertraging²³, goedwillend van mij ontvangt en met de eerste de beste gelegenheid grootmoedig beantwoordt. Daaraan twijfel ik ook in het geheel niet, aangezien mijn hart mijn getuige is, dat ik de gemeenschap van uw zeer loffelijke en voortreffelijke Broederschap niet uit bemoeizucht of huichelarij wens en begeer, doch getrouwelijk en met oprechte ernst, en ook uit ware liefde jegens de volmaakte wijsheid.

De almachtige, getrouwe God moge u, zeer verlichte, zalige mannen, toenemend door zijn Heilige Geest sterken in uw volledig christelijke en vrome voornemen, dat gericht is op vermeerdering en verbreiding van het Rijk van Christus en de voortplanting van de ware, volmaakte wijsheid en alle goede kunsten; en u tegen alle kwaad aan lichaam en geest, tegen de duivel en het geweld en de grimmige aanloop van zijn vervloekte aanhang, genadiglijk en vaderlijk tot aan het einde beschutten en handhaven.

Amen.

Datum, de 12e januari van het jaar 1615.

Uw van harte gewillige

C.H.C.

---

²³ "gethaner Vertröstung gemäß." Vertaling onzeker. 'Vertröstung' heeft vele betekenissen, en het valt niet op te maken of de auteur zichzelf of de Broeders bedoelt.